

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10—, za ino-
strelno D 18—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10—,
inzerati po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Plačana v gotovini.

ca Lucija
Ljubljana

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilka
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, četrtek 19. oktobra 1922.

Številka: 237.

Zmaga državne in na- cijonalne misli.

Beogradski dnevnik »Preporod«, ki
ni glasilo Demokratske stranke, vendar
pa njeno delovanje objektivno presoja,
je po demokratskih konferencah v Beo-
gradu objavil članek, v katerem ime-
naje sklepe Glavnega odbora in po-
slanskega kluba Demokratske stranke
nedvomno novo zmago državne in na-
cijonalne misli.

»Politične stranke« — pravi — »so
v državah, v katerih se demokratski
vlada, neobhodno potrebni organi, brez
katerih je funkcioniranje demokrat-
sko vladavine absolutno nemogoče. Od
njihove jače ali slabše organizacije,
od njihove večje ali manjše politične in
tehnične vrednosti, od njihove več ali
manj pravilne orijentacije je v drža-
vi, v kateri vlada narod, v prvi vrsti
odvisno celokupno državno življenje.
Zato pa tudi celokupno notranje živ-
ljenje političnih strank interesira in
mora interesirati ne samo one, ki tem
strankam pripadajo, ampak tudi vse
one, ki žele dobro svoji državi.

Zlasti velja to za slučaj, ako gre za
velike stranke s širokim nacijskim
značajem kakor je n. pr. Demokratska
stranka. Taka stranka je v pravem po-
smenu besede nacijska institucija.
To mora biti jasno vsakemu politično
in nacijsko zavednemu človeku.

Samo s tega vidika premočujemo
mi stvar in položaj v tej stranki ter
gibanje v njenem notranjem življenju.
Naravno je mogoče, da se delo v stran-
ki ne more v vsem odobravati; more se
ji predpostavljati koja druga; more se
kritikovati njena politika in njena
orijentacija — ravnotako kakor se mo-
re kritikovati delo znanstvene Akade-
mije ali Narodne banke ali Zdravni-
škega društva ali katerekoli druge na-
cijonalne institucije — a pri vsem tem
se ne sme pustiti iz vida ta njen ve-
liki nacijski karakter. Tega ne sme-
jo niti njeni protivniki, še manj pa
njeni člani, in končno tudi ne mi, ki
kot nepristranski organ nacijske
javnosti stojimo napram njej kot ne-
vtrajni opazovalci.

Usoda našega naroda in naše drža-
ve je v težkih časih, ki jih morata pre-
življati, v mnogem pogledu odvisna
od moči demokratske stranke in radi-
kalne stranke in od njihove pravilne
orijentacije. Če pa je tako, je povsem
razumljivo, zakaj smatramo konec kri-
ze v demokratski stranki za zmago dr-
žavne in nacijske misli. S sklepi
Glavnega odbora demokratske stranke
osebna nasprotstva, ki so se v stranki
razvila, niso izglajena. Iz sprejete re-
solucije se vidi na prvi pogled, da
glavni odbor ni hotel posegati v spor
Davidović-Pribičević, še manj pa ob-
soditi enega ali drugega. To se zdi mor-
dalno krivo prijateljem senzacije, mi pa
mislimo, da je v tem glavni odbor po-
stopal popolnoma pravilno, izhajajoč s
stališča, da je bolje trpeti tudi gotove
neprilike in težavice, nego v danih
razmerah slabiti stranko.

A zato je pa glavni odbor tem odlo-
nejše rešil dvoje drugih mnogo važnej-
ših vprašanj. Pred vsem je izven di-
skusije postavil edinstvo stranke in s
tem presek al vse račune in vse intrige,
podvzete na ta račun. Še energičneje
in odločneje pa je obeležil orijentacijo
celokupne stranke in ozko omejišil po-
lje, na katerem je mogoča kakršnakoli
politična oscilacija stranke. — Mesto
brezmejnih možnosti, na koje se je do
včeraj računalo z raznih strani, prih-
aja jasen in precizen sklep kompetent-
nega foruma stranke, da ona more na

Borba za predsedniško mesto v narodni skupščini.

Radikalci proti dr. Ribarju.

Beograd, 18. oktobra. (Izv.) O
predstojećih volitvah novega predsed-
nika narodne skupščine so izjavili ra-
dikalc, da nimajo proti osebi dr. Ri-
barja ničesar, vendar pa bodo glasovali
proti njegovi kandidaturi, ker se je u-
deležil zagrebškega kongresa. Na več-
rajšnji konferenci so radikalni ministri
izjavili, da je ponovna kandidatura dr.
Ribarja za predsednika narodne skup-
ščine popolnoma nemogoča. V demo-
kratskem klubu se o tem še ni raz-
pravljalo. Kot kandidati za mesto par-
lamentarnega predsednika so imenu-
jejo dr. Lukinić, dr. Žarko Jakšić, dr.
Krstelj in dr. Vojta Marinković. V par-
lamentarnih krogih se govori, da bo-
do Davidović in njegovi pristasi gla-

sovali za dr. Ribarja, za katerega so
se izjavili tudi zemljoradniki, musli-
mani, jugoslovenski klub in samostoj-
ni kmetje.

Beograd, 18. oktobra. (Izv.) Vče-
raj od 5. do 7. ure zvečer se je vršila
seja radikalnega kluba, na kateri so
razpravljali o volitvah novega parla-
mentarnega predsednika. Seja je bila
zelo živahna. Nekateri govorniki so
zahtevali, naj se takoj razpusti sedanja
vladna koalicija. V splošnem je pre-
vladovalo mnenje, da je kandidatura
dr. Ribarja nedopustna. Na predlog
ministrskega predsednika Pašića je
bil izvoljen tričlanski odbor, ki naj vo-
di z demokrati pogajanja glede nove-
ga predsednika narodne skupščine.

Priprave za Orijentsko konferenco.

Pariz, 17. okt. (Agence Havas). Po
dozornih dispozicijah se sestane ori-
jentska konferenca 6. t. m. Zavezniki
so proti temu, da bi bila konferenca v
Smirni, angorska vlada pa proti kake-
mu mestu v Sveci. Konferenca bo naj-
brže v kakem mestu Italije.

Pariz, 17. okt. (Havas.) Francoska

vlada je na angleški predlog, naj bi se
20. okt. v Londonu vršila konferenca
strokovnjakov, ki bi razpravljala o
gospodarskih in finančnih določbah po-
godbe s Turčijo, odgovorila v principu
ugodno, predlaga pa kot kraj konfe-
rence Pariz.

Spor v zemljoradniški stranki.

Beograd, 18. oktobra. (Izv.) Vče-
raj med 6. in 8. uro zvečer se je vršila
seja zemljoradniške stranke, na kateri
se je razpravljalo o strankinem kon-
gresu, ki se bo vršil v Banjaluki. Nek

član kluba je napram novinarjem izja-
vil, da bo tvoril glavni predmet raz-
prav na kongresu stališče onih pripad-
nikov stranke, ki so se izjavili za sode-
lovanje z meščanskimi strankami.

Muslimanske konferenco.

Beograd, 18. oktobra. (Izv.) Po-
slanci jugoslovenske muslimanske or-
ganizacije so bili za danes nujno po-
klicani v Beograd v svrhu važnih poli-
tičnih posvetovanj.

Pogajanja med Čehoslovaki in Ma-
đari.

Budimpešta, 17. okt. (DKU)
Ogrsko - češkoslovaška gospodarska
pogajanja so danes pričela. Pogajanja
so nadaljevanje lanskih in je upati, da
privedejo k ustaljenju normalnih go-
spodarskih odnošajev med obema drža-
vama.

Sklicanje italijanskega parlamenta.

Rim, 17. oktobra. (Stefani.) Ministr-
ski svet je sklenil predlagati predsedni-
koma senata in zbornice, da skliče ta
parlament za 7. novembra.

Zastopnik laških komunistov v Parizu
aretiran.

Pariz, 17. oktobra. (Havas.) Danes
popoldne je bil aretiran italijanski zastop-
nik na komunističnem kongresu in kot
tujec zvečer poslan čez mejo.

Umik Amerikancev iz Porenja.

London, 17. oktobra. »Times« po-
ročajo iz Newyorka: Pričakovati je, da
bodo amerikanske čete iz Porenja do bo-
žiča prispele v Ameriko.

Ministrska kriza v Rimu.

Rim, 17. okt. Ministrska kriza je
postala akutna. Dva poslance Giolitti-
jeve skupine sta včeraj obiskala Facto
in ga pozvala, da takoj odstopi. Facto

je v principu pristal, upiral pa se je
glede termina. Giolitti pride danes v
Rim. Po njegovem prihodu pade odlo-
čitev.

Lloyd George pred demisijo.

London, 17. okt. V informiranih
krogih pričakujejo kraljevski dekret,
ki odreja razpust parlamenta in razpis
novih volitev. Nejasne razmere so se
v toliko konsolidirale, da vstopijo naj-
brže v volilno borbo štiri stranke. Na
strankarski konferenci unionistov v
četrtak bo brezdvomno sklenjen raz-
pust zbornice, nakar bosta ustanovila
Chamberlain in Birkenhead novo
stranko, kateri se priklopi tudi Lloyd
George. Vsled osamosvojitve južne Ir-
ske bo število poslancev v angleškem
parlamentu padlo od 706 na 615. Iz
zanesljivega vira se poroča, da poda
Lloyd George v četrtek demisijo, če
se bodo konservativci na svoji konfe-
renci izrekli proti njemu. Sledili bodo
mu liberalni kolegi in možno je, da se
stvari čisto konservativna vlada.

BORZA.

Krona notira v Curihu 255.

Curih, 18. oktobra. (Izvirno.) Pred-
borza. Pariz 40.62, Zagreb 255, London
24.11, Berlin 0.19, Praga 17.65, Italija
22.92, Newyork 542.—, Dunaj 0.0074,
žig. krone 0.0079, Budimpešta 0.215, Var-
šava 0.055, Sofija 3.50, Bukarešta 3.40.

Zagreb, 17. okt. devize: Dunaj
0.0839—0.0859, Berlin 2.14—2.44, Bu-
dimpešta 2.42—2.72, Bukarešta 40.50—
42.50, Milan 270—274, London 277—282,
Newyork 62.50—63.50, Pariz 473.50—
478.50, Praga 213.50—216.50, Sofija 41—
43, Švica 1162.50—1172.50, valute: dolar
61.50—62.50, avstr. krone 0.087—0.093,
češke 211.50—214.50, levi 42, marke 2.25,
lire 266—270, poljske marke 0.75.

levo in na desno dajati koncesije samo
v mejah, določenih po Vidovdanskij
ustavi.

Da se prodre edinstvena nacijska
in državna fronta, se je računalo z raz-
padom ali defekcijo demokratske stran-
ke. Spor med njenimi prvaki je budil
misel na verjetnost te možnosti. Poka-
zalo se je, da je stranka dovolj jaka,
da preboli tudi to krizo.

In to je dobro. Vključ vsem svojim
pogreškam — ki so težke in mnogošte-
vilne; vključ vsemu demagoštvu, ki
ga je tudi v njenih vrstah in v njenem
delu še preveč; vključ vsej svoji dok-
trinarni neurejenosti in diletantizmu
v vseh čisto političnih in ekonomskih
vprašanjih — vendar demokratska
stranka, ki v nacijskem vprašanju
nikdar ni kolebala, predstavlja i po
svoji ideologiji i po svoji moči pozitiv-
no nacijsko silo, na katero naš na-
rod s polnim pravom računa. Dejstvo,
da je prebrodila krizo, v katero je za-
padla, ter da jo je prebrodila, ne da bi
zapustila svojo politično linijo, je so-
pet garancija več za nadaljni pravični
razvoj nacijskega življenja, je zma-
ga, katere se iskreno veselimo.

Mnenje nepristranskega beograd-
skega dnevnika, ki gleda razmere v
državi z višjega stališča nego naš
klerikalni in narodnosocijalni Kvara-
jugoni, ki vključ vsej svoji dostikrat
ostri kritiki delovanja demokratske
stranke zna vendarle soditi objektivno
in trezno, prinašamo brez vsakega na-
daljnega komentarja.

Politične vesti.

* Prva seja narodne skupščine po
počitnicah se je vršila 17. t. m. Navzoč
je bil tudi redičevski disident dr. Häu-
sler. Zemljoradnik Stojić je stavil na
notranjega ministra vprašanje radi
prepovedi zemljoradniških zborovanj v
Dalmaciji. Notranji minister Timotije-
vić je izjavil, da je prepovedal zboro-
vanja, ker se je na njih hujšalo proti
Vlahom (Srbom). Med vladnimi stran-
kami je zemljoradniška demagogija
izzvala viharne proteste. Poslanec dr.
Häusler je izjavil, da je sročen, da je
v skupščini. Hoče sodelovati na konso-
lidaciji države. Poroča, zakaj se je obr-
nil od Radića. Nato je prešla skupščina
na razpravo zakonskega načrta o ne-
katerih izmenah v zakonu o splošni
upravi, zlasti glede velikih županov.
Predlog, da se imenujejo v prvih treh
letih za velike župane samo oni višji
uradniki in javni delavci, ki imajo fa-
kultetno izobrazbo in 10 let državne
službe ali javnega dela, je bil sprejet
s 119 glasovi proti 25. Predložen je za-
konski predlog za pomoč narodnim de-
lavcem, ki so trpeli za narodno ujedi-
njenje, dalje predlog, da se na Kuma-
novem postavi Pantheon za pokopanje
ostankov za narod zaslužnih ljudi.

* Okrožna konferenca soc. demokrat-
ske pol. organizacije za mariborsko
oblast se je vršila v Mariboru v nedeljo
dne 15. t. m. Zborovalci so se izrekli za
popolnoma samostojno, od Ljubljane
neodvisno mariborsko oblast, kakor jo
predvideva ustava. V tem smislu sta
bile tudi sprejeti dve resoluciji. Usta-
novi se oblastna strankina organizaci-
ja s sedežem v Mariboru za vso mari-
borsko oblast.

* Francoz Herriot o Rusiji. Francoz-
ski politik Paule Herriot je ob vrnitvi
iz Moskve izjavil dopisniku »Zurnalac«,
da je zelo zadovoljen s svojim potova-
njem v Rusiji. Smatra, da je fran-
cosko-ruski sporazum mogoč. Sovjeti
so voljni priznati dolgove bivše carske
Rusije pod pogojem, da se med Rusijo
in državami, katerim dolguje, sklene

moratorij in da velike sile dovolijo, da Rusija najma posojilo v svrhu obnove njene industrije. Dasi nasprotuje povratku stare oblike privatne lastnine, so sovjeti vendar pripravljeni dati koncesije francoski industriji. — Ruski narod želi iziti iz dozdajne osamljenosti in se hoče ponovno okoristiti s francosko civilizacijo; tako bi Nemci zopet izgubili mnogo onaga, kar so dozdaj v Rusiji pridobili. Vendar — pravi Herriot — ni treba prevelikih iluzij. Ruska industrija razumtka lne industrije in trgovine je popolnoma zamrla. Med delavci vlada velika lenoba in glad. Edino rdeča armada, ki šteje krog 900.000 mož, dela precej lep utis.

Dnevna kronika.

— Pokrajinski namestnik Ivan Hribar v Pragi. Minuli teden se je mudil pokrajinski namestnik Ivan Hribar v Pragi, kjer mu je jugoslovnsko »Kolo«, čegar ustanovitelj je bil Ivan Hribar, kot prvi jugoslovnski poslanik v Pragi, priredilo pozdravni večer. Slavnosti se je udeležilo več čeških dostojanstvenikov in zastopniki jugoslovnskega poslaništva in kolonije v Pragi.

— Pri kronanju rumunskega kralja dne 15. t. m. so bili iz naše države poleg kraljice Marije zastopani minister dr. Ninčić, general Rašić, pomočnik ministra za zun. zadeve Panta Gavrilović.

— Letošnji vremenski preroki so se pošteno zmotili. Prorokovali so toplo in solnčno jesen, a kakor v zasmeh, že štirinajst dni neprenehoma dežuje. — Tudi barometri so popolnoma zmešani. Že pet dni kažejo »na lepo«, toda narava se noče pokoriti. Ljudje na deželi so že v skrbeh, kako bodo pospravili poljske pridelke in posejali ozimne. Tudi trgatve lepi čas je letos kaj neprijeten. Edino dobro bo menda še, da letošnje vino ne bo tako zelo zmešalo pivskih glav.

— Od Sv. Barbare. Tukaj je vino in sadje tako bogato obrodilo, da sploh kmetje nimajo nobene posode več. Vinski kupci se vabijo. Vino tehta od 14 do 18°. Vabijo se kupei za jabolka (krasni mošanekarji), ker se dobe tu shrambe, skladišča in tudi vozniki.

— Nesreča v šali. Dne 13. t. m. so bili fantje Franc in Janez Goznik, Konrad Bezjak ter več drugih iz Ragoznic pri Ptujju zaposleni s točenjem sadja. Med odmorom so se za šalo metali. Pri tem je Janez Goznik tako nesrečno vrgel Konrada Bezjaka, da si je ta zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v ptujsko bolnico.

— Zopet nesreča pri streljanju. V Zavrhu pri Sv. Barbari je med argatvo streljal Želar Jurij Muršen z možnarjem in se obstrčil. Zlomilo mu je levo

nogo in ranilo levo roko. Prepeljali so ga v bolnico v Maribor.

— V Strnišču, kjer se razvija živo in industrijsko življenje, namerava baje državna uprava opustiti poštni urad in orožniško postajo. Mislimo, da je naša poštna uprava s svojimi eksperimenti zagrešila že dovolj nerodnosti in ji ni treba še nove. Poštni urad je brez dvoma neprimerno potrebniji v Strnišču nego orožniška postaja. Iz vrst prebivalstva v Strnišču prihajajo tudi ogorčeni protesti zoper nakano naše poštne uprave.

— Rogaška Slatina — zimska sezona. Da se omogoči zdravljenje v Rogaški Slatini tudi revnejšim slojem in onim, ki v poletnem času ne morejo za dalje časa zapustiti svojih poslov, je zdraviliško ravnanstvo z odobrenjem zdravstvenega odseka za Slovenijo v Ljubljani sklenilo pustiti zdravilišče odprto v omejenem obsegu tudi v zimskem času. Ugodne klimatične razmere v Rog. Slatini in njeni okolici in solidne stavbe zdravilišča, ki imajo vse predpogoje za udobno nastanitev gostov tudi v zimskem času, zagotavljajo temu načrtu vspehe, ki morejo v vsakem oziru ugodno vplivati na nadaljni razvoj zdravilišča. Gostom, ki hočejo ubežati za nekaj dni hrupnemu mestnemu življenju in pomiriti svoje živce, bo Rog. Slatina postala priljubljeno pribežališče, kakor tudi vsem onim, ki bolehalo na želodčnih in črevesnih boleznih in v letni sezoni za njih zdravljenje ne najdejo časa ali prostora v tem zdravilišču. Četudi bodo gostom na razpolago vsa zdraviliška sredstva kakor v poletni sezoni, bodo cene z ozirom na omejeni obrat zmerne. Upati je, da bo to zdravilišče, ki leži zelo ugodno tudi za različne zimske športe, v doglednem času privabilo v svoji krasni zimski odeji čim največ gostov v okrilje svojih zdravilnih vrelcev. Glej inseratni del!

— Občinske volitve v Ljubljani. Glasom poročil ljubljanskih listov je situacija sledeča: demokrati disidentni (dr. Ravnihar — dr. Trillerjeva skupina) bodo postavili skupno listo z narodnimi socialisti; komunisti, dr. Peričevići socialisti in dr. Gosarjevi katoliški komunisti tudi skupno listo; Bernotova soc. demokratska skupina svojo, oficijelna demokratska stranka svojo in klerikalni konservativci svojo.

— Jugoslovnski pantheon. V Beogradu nameravajo zgraditi jugoslovnski pantheon, v katerega se prenese kosti oziroma pepel vseh za Jugoslovenstvo zaslužnih mož. O tem je poročal na zadnji seji ministrskega sveta ministrski predsednik Pašić, ter predlagal, naj se stavi v prihodnji državni proračun v ta namen 30 milijonov dinarjev.

— Invalidski odsek oddelka za socialno politiko želi nabaviti za podrejene

invalidske zavode 3 vagone krompirja. Reflektira se le na prvovrstno blago, ki bo takoj za dobaviti. Dotične zapečate ne ponudbe (kolikovane) z označbo kakovosti in cen (loko Ljubljana, Celje ali pa Tržič) naj se pošljejo do 26. oktobra 1922 invalidskemu odseku v Ljubljani, St. Peterska vojašnica.

— Šolski mladini na Hrvaškem dovoljen vstop samo v sokolska telovadna društva. Pokrajinska uprava za Hrvatsko in Slavonijo je izdala na vse podrejene šole okrožnico, v kateri naznanja, da je v smislu odloka prosvetnega ministrstva šolski mladini dovoljen vstop v ona telovadna društva, ki so organizirana v »Jugoslovnskem Sokolskem Savezu«. V drugih telovadnih in gimnastičnih organizacijah šolska mladina ne sme sodelovati.

— Jugoslavija ni nova država. Mednarodno razsodišče v Ženevi je razsodilo, da Jugoslavije ni smatrati kot novo nastale države, kakor je na primer Češkoslovaška, temveč je to razširjena srbska država, kateri so se priključile nove slovanske pokrajine in si je pridjalo novo ime. To je posebne važnosti v finančnih vprašanjih, tako glede vojne odškodnine in glede likvidacije tuje (sovražne) imovine.

— Kočevsko podružnico znanega »Schwäbisch-deutscher Kulturbund-a« je morala pokrajinska vlada v Ljubljani razpustiti, ker je prekoračilo društvo svoj delokrog in namesto kulturnega dela prirejalo vsenemške politične demonstracije. Slavoloki, ki jih je dalo društvo postaviti povodom ustanovnih slavnosti, so bili izjavalno okrašeni s hrastovim listjem in frankfurtarskimi barvami. Vršili so se politični izjavalni nagovori, pele izjavalne pesmi itd. Znamenje, da se čutilo gospodje Nemci v naši državi že tako na tlem, da si domišljajo, da imajo pravico izjavalni naš jugoslovnski narod.

— Bolničarska šola v Valjevu. Jugoslovnski »Rdeči križ« je sprejel v dar večjo svoto z določbo, da ustanovi bolničarsko šolo, v kateri se bodo izvežbali bolničarji za bolnišne stanice in ambulatorije. Šola, ki bo vzdrževala dveletne tečaje, se bo zgradila v Valjevu in se bo že prihodnje leto pričelo s poukom.

— Ofertna dražba. V pisarni inženjerskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, vršila se bo na dan 31. oktobra 1922 ob 9. uri dopoldne javna ofertna dražba za pokrivanje strehe z zarezno opeko na zidnem skladišču št. XIII. na ljubljanskem polju pri Ljubljani po ukazu Gospoda Ministra Vojne in Mornarice I. F. št. 9635 od 21. septembra 1922. Pogoji in projekt za to dražbo razvidni so vsaki dan v pisarni inženjerskega oddelka Dravske divizijske oblasti med uradnimi urami.

— Oropna banka. Iz Varšave poročajo: V podružnici poljske državne posojilnice je bil te dni izvršen vlom. Vlomilci so odnesli 40 milijonov nemških in 150 milijonov poljskih mark. Policija je

aretirala vse uradnike in uslužbence podružnice, ker so osumljeni, da so sporazumno fingirali vlom, denar pa med seboj razdelili. Preiskava se še nadaljuje.

— Na borzi umrl. Tragičen slučaj se je pripetil v ponedeljek na dunajski borzi. 37letni borzni komisar Ludvik Kenes se je v borzni dvorani med borznim poslovanjem tako razburil, da je vsled tega na mestu umrl. Zadel ga je kap.

— Kozarec vode — 20 kron. Dunajski krčmarji so se pritoževali, da gostje v zadnjem času nočejo več piti, niti piva, niti vina. Čato so začeli od vseh »abstinentov«, katerim je bila pijača bržkone predraga, pobirati posebno pristojbino za izgubljeni dobiček. Temu je prišla na sled policija, ki je končno dovolila, da smelo gostilničarja »abstinentom« zaračunati za kozarec vode — 20 kron.

— Krvave demonstracije avstrijskih rudarjev. V Köflachu na Štajerskem so v ponedeljek zjutraj zapustili vsi rudarji in drugi delavci delo ter priredili demonstracije po mestu. Pred orožniško vojašnico se je zbrala večtisočglava množica, ki je zahtevala, naj se orožniki nemudoma in brez orožja odstranijo. Okrajni glavar iz Voitsberga, dr. Krammer, ki je skušal množice pomiriti, je dobil v glavo kamen in se je zgrudil nezavesten na tla. Tekom dopoldneva so dospela iz Grada na avtomobilih orožniška ojačenja, ki so razpršile demonstrante. Na večer je prišlo ponovno do izgrede, pri čemur je bilo več oseb ranjenih.

— 14 milijonov loterijski dobiček je izplačala pred par dnevi avstrijska državna loterija nekemu delavcu. Stavil je na številke 16, 17 in 23 skupno 4000 K ter zadel terno v znesku 14 milijonov avstrijskih kron. To je največja svota, ki jo je nekdanja avstrijska državna loterija izplačala tekom svojega 20letnega poslovanja.

— Profesor Einstein obsojen. Berlinsko sodišče je obsodilo profesora Einsteina radi njegovih izjavljanj o hogu v knjigi »Schlimme Botschaft« na 6 tedenski zapor, založnika pa na tri tedne in 13.000 mark globe.

— 11 milijard 528 milijonov 951.869 dolarjev dolguje 20 držav Ameriki. Največ dolgujejo Anglija, Francija, Italija in Belgija.

— Tudi na morju prepovedan alkohol. Ameriška vlada je izdala naredbo, ki prepoveduje alkoholne pijače na vseh ameriških ladjah na celem svetu, tudi na odprtem morju. Inozemskim ladjam, ki imajo na krovu alkoholne pijače, pa je zabranjen vhod v ameriške luke.

JDS.

Seja načelstva krajevnih organizacij JDS v Mariboru se vrši danes 18. oktobra ob 20. (ne 18.) uri v tajništvu (hotel pri »Črnem orlu«, I nadstropje).

— Ah, molim... Ja vas potpuno razumem....

— Ja sam joj već našao manji stan i kada vam bude zgodno da je otpustite....

U predsojlu morao je Čiževski sam da obuče šinjel, jer se Saša više nije pojavljivala.

Dok su se vozili na kasarni, Ivan Aleksandrović celim putem je govorio sa Čiževskom o kolebanju na berzi, o promeni gardijske uniforme o kojoj je zvučalo in na jednom izmenjenim, gotovo prigušenim basom rekao:

— Molim samo dve reči. Ja sam našao deo vašeg razgovora sa mojom ženom o proigranom novcu. Vi ste te noći bili u Sašinoj sobi i čuli ste našu porodičnu scenu u kuhinji i dalje. Znači, nemoguće je da niste čuli i to, što se desilo posle pola časa, kada sam se vratio u kuhinju po vruću vodu za čaj i kada mi je Saša prelivala iz samovara?

— O kakve situacije — zbunjeno je govorio oficir — molim vas zaboravite to.

— Ali slične stvari su se dešavale više puta. Ja sada tek razumem i hladnoću i surovost Sašinom, no ipak je neprijatno, što ste vi bili svedok mog uniženja. Zamislite, klečati na kolenu, ljubiti ruke....

Ivane Aleksandroviću, kumem vam se čašu, da će sve to umreti zajedno sa mnom....

An Kamenski:

Stari poznanici.

(Preveo Dušan D. Petković.)

(Konec.)

Kapetan Čiževski nepomično je sedeo na stolici i kao, da se boja da okrene svetlosti svoje lice. Bleda, lepa Saša kradimice je prišla vratima i kroz ključavnicu pogledala svoga ljubavnika i najednom zahvaćena osećajem oštrog hladnog stida, pobešla.

— Moj će muž rado ispuniti vašu molbu — rekla je Varvara Dimitrijeva, vraćajući se zajedno sa mužem, odevenim u plišanu domaću odeću — Upoznajte se. Ja sam već ispričala moome mužu.

— I suviše neprijatna istorija — progovorio je iz basu Ivan Aleksandrović, sa saučesćem gledajući kapetanu u oči. — Kakav bezobraznik taj Vasilije! Zamoliću vlasnika, da ga što pre isteraju. Kada želite da podjem s vama komandantu?

— Ako možete, odmah — odgovorio je oficir. Meni je dat rok od 24 časa.

— Tada se brže oblači — rekla je mužu Varvara Dimitrijeva — a mi ćemo te pričekati — ona je pogledala kradimice na vizit-kartu s Čiževskim.

Kakav dug, mučan, bezkrajno stidan trenutak! Oficir je sedeo još uvek u tom sagnutom poniznom položaju i odjednom, neočekivano ter samog sebe, upitao:

— Kako se uči Sereža?

— Dobro zahvaljujem — malo iznenadjena odgovorila je Varvara Dimitrijeva — samo posle tifusa ima slabije pamćenje.

— Siromah! — sa iskrenom nežnošću dodao je Čiževski.

— A zar ga vi znate?

— Da. Po pričanju Sašinom. I pri tome ja sam razgledao vaš domaći album.

— Ah, da... ja sam zaboravila...

Meni je strahota neugodno — rekao je oficir. — Ne poznavajući se sa vama, ja sam slučajno upoznao vaš stan, vaš domaći život... Verujte, ja nikada nisam to zloupotrebio. Ivan Aleksandrović i vi bili ste mi uvek simpatični zbog svoga lepoga ophodjenja sa Sašom. A Sereža ja sam upravo zavojeo. Kada je on bio bolestan, ja sam strahovao za njega.

— Hvala vam — zbunjeno je govorila Varvara Dimitrijeva. — Oprostite za slobodu: vi ste bili kod Saše u njenoj sobi?

— Da.

Inači, vi ste bez sumnje, mogli mnogo čuti i čak vidjeti....

O ništa naročito — brzo je odgovorio oficir, — samo to što se u odlomcima čulo. — Za čudo sve mi to sada izgleda dirljivo, blisko.... Zajedno sa Sašom ja sam se i protivu volje saživio sa vašim interesima. Sećam se, kada sam ja bio, doneli su telegram o smrti vašega oca. Drugi put, Ivan Aleksan-

drović vratio se iz kluba posle proigrane velike sume novaca....

— Na kraju krajeva — veselo je uskliknula Varvara Dimitrijeva — to je zabavno! Vi mi morate sve reći, šta ste vi sve slučajno doznali.

— Oprostite, ništa takovog, što bi moglo proizvesti ma kakvu neprijatnost.

— Ali ipak... Eto, vi ste mi govorili o povratku mruža iz kluba. Nemoguće je da vi niste čuli našu krupnu prepirku te večeri. Objasnjavajući se sa njime, mi smo svraćali i u kuhinju....

— No to su sitnice.

— Šta ti pričaš o kuhinji? — odjednom je pitao Ivan Aleksandrović, ulazeći u sobu i nameštajući mašnu.

— Ah, kako je smešno! Eto Čiževski je bio slučajno svedok mnogog čega u našem domaćem životu. On se seća i naše prepirke posle proigranog novca.

— Kako to — suvo je izgovorio Ivan Aleksandrović — je li to moguće? No mi ćemo odočiti — obratio se on oficira.

— Da, da, — rekao je Čiževski, — treba da idemo. Dozvolite da vam zahvalim Varvara Dimitrijeva, za iskreno i prijateljsko saučesće prema mojoj stvari. Još jednu poslednju molbu: ne ljutite se na Sašu, ako ona uskoro bude prinudjena da vas ostavi. Ona se tako srodila sa vašom porodicom, no vi razumete, da posle ovoga... Ona će vam dati vremena da potražite... njoj zamenicu....

Zaupni sestanek demokratske stranke v Ptuj Za v torek 17. t. m. je sklicala krajevna organ. demokratske stranke v Ptuj zaupni sestanek, ki je bil jako dobro obiskan. Poročala sta poslanec dr. V. Kukovec in dr. Fr. Lipold. Po poročilih se je razvila živahna debata, tekom katere se je poslanec g. dr. V. Kukovec pojasnjeval aktualna vprašanja. Soglasno je bilo sklenjeno: Zaupniki demokratske stranke, zbrani 17. oktobra 1922 v Ptuj, so vzeli z odobravanjem na znanje referat dr. F. Lipolda o seji demokratskega kluba in glavnega strankinega odbora v Beogradu. S splošnim odobravanjem se je vzelo na znanje poročilo poslanca dr. Kukovca o političnem položaju, ki je posebno razmotrival strankarske razmere v Sloveniji. Zborovalci odločno obsojajo skupino okoli »Slovenskega Naroda«, ki v zadnjem času z brezprimernimi napadi na demokratskega poslanca tega okraja dr. Kukovca izkrivlja razmere ob narodni meji in se protivi brez vsake opravičenosti izvedbi ustave in od narodne skupščine sprejetih zakonov glede zboljšanja uprave in glede uvedbe že dolga leta zanemarjene samouprave v mariborski oblasti. Povdarjajo, da je delovanje poslanca dr. Kukovca glede organizacije, uprave in samouprave v popolnem soglasju s stališčem vseh zaupnih zborov stranke v Sloveniji in celotne organizacije demokratske stranke. Poslanec dr. Kukovec se izreka za njegovo delo zahvala in se z ogorčenjem zavračajo osebni napadi »Slovenskega Naroda« na njegovo politično delovanje. Zborovalci so poslanca dr. Kukovca tudi naprosili, da zastavi svoj vpliv za ohranitev ptujske gimnazije.

Mariborske vesti.

Maribor 18. oktobra 1922.

m Gradbena akcija za Maribor. Uradniška stavbna zadruga. Na zadnjem sestanku gradbene akcije se je izvolil pripravljalni odbor, ki je dobil nalogo, da sestavi načrt pravil uradniške stavbene zadruge in skliče ustanovni občni zbor zainteresiranega uradništva. V več sejah je pripravljalni odbor proučil načrt za družinskih pravil. V prihodnjih dneh bo sklican ustanovni občni zbor, na katerem se bodo sprejemali zadrugniški in končno veljavno odobrila pravila. Iz načrta posnamemo sledeče: Namen zadruge je nakupovati za svoje člane stavbišča, nabavljati gradbeni material in izposlovati državna in zasebna brezobrestna in nizkoobrestna posojila za gradbo hiš zadrugnikom. Član zadruge je lahko vsak državni nameščenec ali upokojenec, ki ima vsaj en delež po tisoč dinarjev. Da pa bo imela zadruga kredit, je potrebno poleg vplačanih deležev še neko jamstvo, ki naj znaša po načrtu dvojni iznos deleža. Zadruga bo nakupovala primerna stavbišča, jih parcelirala in dobavljala potrebni gradbeni material, oboje bo razdelila po lastni ceni zadrugnikom, tako da je izključen za zadrugo vsak riziko, zadrugniku pa je dana kar največja svoboda, da si izbere sam kraj in način stavbe ter stavbenika. V ljubljani delujeta uspešno že dve taki zadruzi in uživata izdatno državno in občinsko podporo. Zato upamo, da bo tudi mariborska zadruga dosegla enake uspehe.

m Iz občinstva smo prejeli sledečo pritožbo: Pri mestnem električnem podjetju obstoja — ne vemo od kodaj — predpis, da morajo vsi Mariborčani kupovati žarnice pri tem podjetju. Informiral sem se že trikrat pri raznih tvrdkah in prišel do sklepa, da računa mestno električno podjetje žarnice, ki bi jo dobil pri drugem prodajalcu za 60 K, po 80 K. Zakaj bi se naj dali mi občinarji še pri tem predmetu izkoriščati od mestnega podjetja, res ne vemo. Povrh pa še ima baže mestno električno podjetje žarnice ne od domačih tvrdk, ampak iz Avstrije. V Mariboru je vedno bolj narobe svet!

m Pomanjkanje premoga postaja v zadnjem času v Mariboru vedno občutnejše. Trgovci pravijo, da ga vsled prometnih ovir ne morejo dobiti. Mariborska javna bolnica je morala ustaviti do nadaljnjega vse operacije, ker nima premoga za kurjavo operacijske dvorane.

m Kvalificirano importirano delavstvo se je pri nas doslej še vedno »obneslo« kljub temu pa se še vedno pridno »urvaža«. Pred dvesta mesecema si je nabavila takega »strokovnjaka« tu-

kajšnja tvrdka »Kovina« na Teznu, nekega Alberta Blaschek iz Avstrije. Ta strokovnjak se je posebno zanimal za bakreno žico, ter jo je pridno odnašal. Minulo soboto pa je bil zasačen na predan sodišču. — Enaka firma je bil nek pleskar Scheibenpflug iz Kremisa, zaposlen pri »Splošni stavbinski družbi na Fali«. Kradel je kot sraka, zlasti dragocene barve. Selnškega župnika je opeharil za 1600 K, vrh tega pa je zapil tudi blagajno podružnice zveze kovinarjev, pri kateri je bil za blagajnika. Izročen je bil orožnikom.

m Tatvina žime. V. Josipina in njen brat Herman sta bila zasačena od nočne čuvarja na koroškem kolodvoru, ko sta kradla konjsko žimo, last južne železnice. Izgovarjata se, da sta našla žimo na Teznu, na tamošnjem kolodvoru, poleg jarka, kar pa ne bo resnica, ker je žima še dobra in ni verjetno, da bi kdo 20 kg žime zavrzel.

m Tatvina v vlaku. Sprevozniku juž. železnice Lorhek J. je bila v koroškem vlaku med vožnjo od koroškega na glavni kolodvor dne 15. t. m. ob 20. uri ukradena od neznanega storilca črna usnjata službena torbica, v enem kotu z nikljevjo ploščico, z vsebino: 3 zavojčke vžgalic, skledica modre barve in ščetka za obleko v vrednosti ca 3000 K.

m Okradel prijatelja. M. Alojzij, delavec, je popilval s svojim prijateljem, hlapcem P. Karlom pozno v noč in ga, že precej trdega, vedel na njegov dom, da ga obvaruje kake nezgode. V svojem prijateljstvu je šel tako daleč, da si je prilastil kožuh prijateljev, s čemer pa ta drugi dan, ko se je zbudil, ni bil zadovoljen, ampak je dal svojega tovariša kratkoma lo aretirati. M. priznava svoj čin, izgovarja se pa z pijanostjo.

m Neprevižno ravnanje z orožjem. Čuvaj baron Twiklovih vinogradov, Gustav Pogač je ob priliki trgatve, kakor že pri nas navada, tudi s streljanjem poveljeval ta praznik. Pri tem je tako neprevižno ravnal z orožjem, da se mu je predčasno sprožilo in se je občutno ranil na levi roki. Na rešilnem oddelku je moral iskati pomoči.

m Nesreča. 45 letni uslužbenec v delavnici južne železnice Jakob Jurgec je tako nesrečno padel v Ptuj po stopnicah, da si je izpahnil levo nogo. Rešilni oddelk mu je prožil prvo pomoč.

m Rabijaten pivce. Brezovnik Fran, voznik pri tvrdki Tonejc v Mlinški ulici 23 je prišel 14. t. m. popoldne razgret od obilo zavžite pijače v gostilno Grossmann v Mlinški ulici, kjer je dal duška svojem vinskemu razpoloženju na precej netočen način. Najprej je jel razbijati po mizah in razgrajati, ko pa ga je tam sedeči gost opominjal, naj se umiri, ga je v odgovor udaril s pestjo po glavi, nato pa junaško pobegnil, s čemer se pa ne izogne zaslužen kazni.

m Roparska napada v Pobrežju. — Minulo soboto zvečer bila sta na Pobrežju 2 mesarja napadena ter močno ranjena. V nedeljo zvečer pa je bil na razkrižju pred Holčevim gostilno od 4 lopovov napaden gostilničar I. iz Maribora. Na klice mu je prihitel na pomoč poštni nadkontrolor Z., ki se je istočasno vračal v Maribor ter ga je rešil napadalcev. Gostilničar je poškodovan na glavi, na obeh očesih, na levi roki, kjer so mu očividno hoteli prerezati žile, ter je spraskan na nogah. Odnesli so mu tudi klobuk. Branitelj Z. pa je poškodovan na levi roki. Orožništvo je vohče poznani četvorici na sledu. Upamo, da jih izsleda in da bodo prejeli od sodišča izdatno plačilo.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sreda, 18. okt. Zaprtó.
Četrtek, 19. okt. »Namišljeni bolnik«, izv. Premijera.
Petek, 20. okt. Zaprtó.
Sobota, 21. okt. »Namišljeni bolnik«, ab. A.
Nedelja, 22. okt. »Baron Trenk«, izv.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Sokolstvo.

o Kolo jahačev sokolskega društva v Mariboru je z dnem 15. oktobra t. l. otvorilo nov jahalni tečaj, v katerega se more sprejeti še nekaj bratov. Prijaviteli se morejo le člani katerega sokolskega društva in sicer do 20. t. m. pri br. Novaku v Narodnem domu. Vaje so ob sobotah ob 14. uri in v nedeljo ob 8. uri. Prva vaja v soboto, 21. t. m. ob 14. uri, zbirališče v Narodnem domu ob pol 14. uri. Zdravo! Načelstvo.

o Sokol Muta-Vuzenica naznanja, da se vrši javni nastop dne 22. oktobra ob 14. uri ob vsakem vremenu. Pred nastopom je ob pol 13. uri seja koroškega okrožja MSŽ, Bratje in sestre iz okrožja in sosednih društev, pridite v kar največjem številu! — Odbor.

Sport.

: ISSK Maribor : MAK 2:1, 3:0. — Zadnjo nedeljo se je odigravala med navedenima kluboma jesenska prvenstvena tekma. Igra sama ob sebi ni nudila ničesar posebnega. Igrišče je bilo vsled slabega vremena razmočeno in za igranje neprimerno. Vsekakor je bila premoč Maribora vedno očitna, zlasti pa v drugi polovici igre. Pri pomnimo, da spada Lenasi na krilo in Pernat v zvezo, kar bi se moglo zgoditi že v prvi časovni polovici. Večji del igralcev Maribora je bil, kolikor je bilo mogoče pri slabem terenu, na svojem mestu in v dobri formi. Vrtar Glaser je manjkal in ga je zastopala rezerva. MAK je pokazal svoje običajne zmoglosti. Pri tem klubu smatramo kot dobre igralce vratarja, desnega backa in levo krilo. Predigra rezerv 3:0 za Maribor. Sodnik g. Nemec.

Objave.

§ Winnteri, znani psiholog, priredi dne 24. oktobra ob 8. uri zvečer predstavo v Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri Höferju v Šolski ulici in Zlatki Brišnikovi v Slovenski ulici.

§ Koncert domačih umetnikov se vrši v soboto dne 28. oktobra ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani. Nastopijo ga. Brandl-Pelikanova, kapelnik Frisch in koncertna pevka ga. A. Urbaczekova. Umetniki so že dovolj znani in ni treba posebnega priporočila. Predprodaja vstopnic pri Höferju in Zlatki Brišnikovi v Šolski ulici.

Socijalna politika.

Dr. Rad. Pipuš:

Breme socijalnega zavarovanja za naše gospodarstvo.

Pod imenom socijalnega zavarovanja imamo pri nas, to je v tistih delih naše države, ki so poprej pripadali Avstriji, 4 vrste zavarovanja. Imamo zavarovanje delavcev proti boleznim, njih zavarovanje proti nezgodam, njih zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti in smrti in pokojninsko zavarovanje nameščenec.

Zavarovanje delavcev proti onemoglosti, starosti in smrti je pri nas že za celo državo zakonjeno, a še ni uveljavljeno. Vendar je vlada pooblašena, da z navadno naredbo lahko vsak dan uveljavi tudi to zavarovanje.

Kakor zavarovanje za onemoglost, starost in smrt je tudi zavarovanje proti boleznim in proti nezgodam, sicer zakonjeno za celo državo, a začasno še ni uveljavljeno v Srbiji, Macedoniji in Črni gori. Zavarovanja pokojnine nameščenec pa razum slovenskih pokrajin in Dalmacije drugi del države sploh ne pozna, in do sedaj tudi ni zakona, ki bi to zavarovanje uvedel v ostalih delih naše države.

Za pokojnino so zavarovani nameščenec (zasebni uradniki), ki so dovršili 18. leto in imajo na leto najmanj 600 K dohodkov. Vsi ti nameščenec so zaradi zavarovanja pokojnine po visokosti svojih plač uvrščeni v 14 razredov. V najnižem pa nameščenec, katerih plača znaša na leto več kakor 34.516 K. Prispevki, s katerimi se naj omogoči to zavarovanje, so določeni tako, da se plača v najnižem razredu na mesec 24 kron. Ta prispevek je potem v ostalih razredih procentuelno vedno manjši, absolutno pa vedno večji. Potemtakem je treba, v najnižem razre-

du prispevati na leto 288 K ali 48% najnižje plače nameščenecv dotičnega razreda, in v najvišjem razredu 4320 K ali približno 12% najnižje plače nameščenecv dotičnega razreda. Nameščenec dobi po 10letnem zavarovanju, ako postane za službo nesposoben, kot letno rento 30-kratni znesek povprečnega mesečnega prispevka prvih zavarovanih 10 let. Za vsako dajino leto, katero je bil zavarovan, se njegova letna renta zviša za eno osmino prispevkov, ki so se za njega plačali med tem časom. Vsled tega dobi nameščenec po 10letnem zavarovanju v najnižjem razredu letno rento 720 K in v najvišjem razredu 10.800 K, po 40 letnem zavarovanju pa v najnižjem razredu 7200 K in v najvišjem razredu 27.000.

Prispevke za zavarovanje mora v najnižjih C razredih plačati podjetnik ali službodajalec iz lastnega. V višjih razredih pa se ti prispevki delijo tako, da odpade nekaj na zavarovanega nameščenca, nekaj pa na službodajalec. Čim višji je razred, tem višji je procentualni prispevek zavarovanečev. Zavarovanečev prispevek se stopnjuje do polovice skupnega prispevka tako, da plačata v najvišjem razredu službodajalec in nameščenec vsak polovico cellega prispevka.

Zakon od 12. maja 1922 št. 190 Urad. lista, s katerim je zavarovanje urejeno, je v bistvu enak nekdanjemu avstrijskemu zakonu od 16. decembra 1906 št. 1 državnega zakonika za leto 1907. Zlasti se ugodnosti zavarovanca po našem zakonu skoraj popolnoma tiste, kakor so bile po avstrijskem zakonu.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarstvo.

Kaj pravijo nove odredbe o prometu z devizami?

Finančno ministrstvo je izdalo v zvezi s poprej izdanima naredbama pod I. št. 1452 in I. št. 16.453 sledečo naredbo, po kateri se imajo odbori pri Narodni banki in njenih podružnicah glede izdavanja dovoljenj za nakup deviz ravnavati do izdavanja novega pravilnika:

1. Dovoljenja za nakup deviz morejo dati odbori, ako se dokaže dospelost plačanj za blago, naročeno pred 2. septembrom t. l., ako je dotično naročilo prijavljeno odboru do 21. septembra t. l. in ako je plačanje dospelo na podlagi menice, conossementa, poyzetja ali pogodbe, zaključene pred 2. septembrom tega leta.

2. Odbori ne morejo dati dovoljenja za nakup deviz, ako je dotično naročilo izvršeno po 2. septembru, ali ako to naročilo ni prijavljeno odboru do 21. septembra. Za blago, ki je naročeno po 2. septembru t. l. ali ki ni prijavljeno odboru do 21. septembra t. l., a je dospelo v našo državo in leži na postajah, carinarnicah ali pri spediterjih, morejo odbori izdati dovoljenje uvoza, da se blago lahko ocarini in iztovori, toda z izrecno pripombo, da je to dovoljenje uvoza izdano brez obveznosti za kasnejši nakup deviz, ker bo nakup deviz za te slučaje urejen z novim pravilnikom. Stranke morajo ta uvozna dovoljenja shraniti, ker jih bodo imele o priliki kasnejše zahteve predložiti odboru. — Ako je sprejem tako prispelega blaga vezan na plačanje tovarnine v tuji valuti, morejo odbori dovoliti nakup inozemskih plačilnih sredstev edino za plačanje tovarnine v svrhu, da ne zapravajo postaje in da se ne podražuje blago s pomnoženo ležarino. Od vseh strank, ki se s tako prošnjo obrnejo na odbor, bodo zahtevali odbori, da takoj prijavijo vse po 2. septembru t. l. naročeno blago, ker se pozneje ne bo uvaževala nobena njihova prošnja in razlog.

3. Istotako morejo odbori izdati dovoljenje za uvoz blaga, ki je kupljeno za dinarje, ako je predložen ukaz, da je inozemski prodajalec soglašal s tem, da za odobrene mu dinarje ne bo zahteval doznake v tuji valuti, temveč da bo tako dobljene svoje terjatve v dinarjih uporabil v naši zemlji. Tak terjatev v dinarjih se bo smatrala kot svobodna ter se bo mogla svobodno prenesti z enega računa na drugi.

4. Dovoljenje uvoza blaga za novo naročilo morejo odbori do izdavanja novega pravilnika dajati samo za nabavke za državo, ako dotični prosilec to dokaže z dogovorom, ki ga je sklenil z

izdajo. Taka dovoljenja morejo izdati odbori tudi za nabavke za neobhodne potrebščine industrijske proizvodnje, kakor za sirovine za predelavo, za material in orodje, potrebno za vzdrževanje dela (premog, koks, strojno olje itd.), a za nove investicije in razširjenje industrijskih podjetij se do nadaljnih navedb ne bodo izdajala dovoljenja za nakup deviz.

5. Uvozna dovoljenja za uvoz življenjskih potrebščin v zvezi z akcijo za pobiranje draginje izdaja na oriporočilo odbora ministrstvo za socialno politiko, a za ta uvoz potrebne devize izdaja generalni inšpektorat finančnega ministrstva.

6. Ako uvoženo blago dospe preko katere špedicijske tvrdke, bo plačala stranka tovarnino v dinarjih in se ji v tem slučaju tuja plačilna sredstva ne bodo odobrila. Špediterjem pa morejo odbori izdati inozemska plačilna sredstva samo na podlagi predloženih ori-

ginalnih borderojev in tovarnih listov, na katerih se ima označiti, da so inozemska plačilna sredstva za tovarnino izdana, odnosno, da je nakup odnosen vsot odobren.

7. Pogojna dovoljenja se morejo izdati samo za nabavke za državo in industrijo, ako stranka dokaže obveznost ranjšega plačanja ali ako uzeva za nakup dotičnega blaga zahteva plačanje prej, nego je blago dospelo (n. pr. pri povzetju).

8. V slučajih, ki niso predvideni s to naredbo, bo odločeval generalni inšpektorat.

9. Nakup deviz: Ker je v interesu stabilizacije naše valute, da se povpraševanje po devizah enakomerno razdeli, da se ne nakupi prevelike zahteve na posamezne dni, je potrebno vsa dovoljenja za nakup deviz v sporazumu s strankami terminirati in večje zneske razdeliti na več dni, t. j. na več tednov. Ako stranka potrebuje n. pr. 1

milijon češkoslovaških kron, more tedensko kupiti samo 200 — 250.000 Kč. Prevelike zahteve n. pr. v češkoslovaških kronah in italijanskih lirah, kakor so se pojavile v zadnjih dneh, so uplivalo nepovoljno na kurz teh deviz ne samo na našem, temveč tudi na svetovnem trgu. Radi tega je potrebno, da se s strani odbora ta potreba v devizah razdeli in da se brez velikega pretresa na naših borzah zadovolji. Generalni inšpektorat bo čimprej dostavil to naredbo vsem odborom.

g Produktna borza v Novem Sadu. 16. oktobra: pšenica: bačka 335, sremska 338; ječmen: bački 268, sremski 270; oves: bački 250, sremski 255; koruza: bačka 290, sremska 295; fižol: (novi) beli 315, pisani 310; moka: (z vrečo) št. 0 bačka 500; za kuho 475, krušna št. 6 — 425; otrobi: pšenične 140; mast: svinjska ab Bačka 28; zelje: glavno bačko 90; orehi:

bosanski 500; čebula: 300; Tenda: nestalna.

g Ustanovitev borze v Ljubljani. — Kakor poročajo iz Beograda, je finančno ministrstvo odobrilo ustanovitev borze za blagovni in denarni promet v Ljubljani.

g Zagrebški trg 16. okt. Postavna bačka ozir. vojvodinka postaja, za 100 kg v kronah: pšenica 1360—1390, koruza rumena 1220—1240, rž 1340—1360, ječmen za pivovarne 1200—1230, za krmo 1100—1150, oves 1050—1070, grah beli 1300—1320, pšenična moka št. 2100—2200, št. 2000—2200, št. 6 1800—2100; tendenca medla.

g Hmelj. XIII. in XIV. brzojavno tržno poročilo:

Nürnberg, 14. 10. 1922. Mirno, prima nespremenjeno, sekunda 2000 M ceneje.

Nürnberg, 16. 10. 1922. Mirno nakupovanje — nespremenjeno, 30.000 do 43.000 M za 50 kg.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalja.)

(71)

Ko pa so se prikazali »Macovi pohablenci«, je Ethel obrvi zategnila navzgor.

»Oče!« je rekla z izpremenjenim glasom. »Ali jih vidiš?«

»Vidim, preljuba!«
(Naslednjega dne je dala razdeliti med »Macove pohablence« deset tisoč dolarjev.)

Vse radovanje jo je minilo, kakor da ga je nekaj odpihnilo. Srce se je proti življenju trpko vzljutilo na celim in brez jasnega razloga.

Privzdigla je zaklopnico in šoferju osorno velela: »Go on!«

»Ne morem!« je odvrnil.

Pa je bila Ethel kmalu spet dobre volje.

Bataljonu Japoncev, vihravo stopicajočih nalik žol- opice, se je morala že zopet nasmejljati.

»Oče, ali vidiš Jape?«

»Vidim, Ethel,« je odgovoril Lloyd stereotipno.

Lloyd je dobro vedel, da sta v neposredni smrtni nevarnosti, pa se ni razodel z nobeno besedo. Ni se bal, da ga ubijejo, ne, a je vedel, da bi se, če bi le kdo zaklical: »To je Lloydov voz!«, vsekakor zgodilo takole: radovedneži bi se zgnatili okoli njegovega voza in ga združili. Njiju bi (brez zle nakane!) potegnili na plano in smrtno zmečkali. Ko bi se izšlo po posebni sreči, bi se Ethel in on — kolika radost! — na dvojih zamorskih plečih udeležila obhoda po Newyorku — kar bi mu nikakor ne bilo všeč.

Ethel, katero je vedno občudoval, se je divil. Nevarnost ji ni kar nič v mislih! V tem oziru je kakor njena mati.

Spomnil se je malega prizora, ki se je odigral v Avstraliji, ondaj, ko še ni bil veljak. V Ethelino mater se je zagnal velik stekel pes. In kaj je storila? Zapretila mu je, da ga bo oklofutala, in velela vsa nevoljna: »You go on, you!« In pes se je, kdo ve zakaj, resnično umaknil. Tega prizora se je domislil in koža se mu je nagubala, ker se je moral smejljati.

Iznemada je motor zabrcel in voz se je začel pomikati.

Lloyd je pomaljal usehlo mumijsko glavo in se je smejal, pri čemur mu je jezik sunkoma smukal iz za zobovja. Pojasnjeval je Ethelino nevarnost, v kateri sta bila pravkar (celo uro).

»Mene ni strah,« je izjavila in smejoč se dostavila: »Zakaj naj bi se neki bala ljudi?«

»Dobro je tako, ljuba moja. Človek, katerega je strah, živi le napol.«

Ethel je bilo dvajset in šest let, bila je povsem samostojna, vladala je svojega očeta, kakor jo je bila volja, a Lloyd je še vedno ravnal z njo ko z dekletcem. In Ethel mu ni branila, zakaj naposled je vendarle storil, kar je bilo njej prav.

Ko je gozd rdečih zastav prispel do sindikatskega poslopja, se je pokazalo, da so težka vežna vrata zaklenjena in v obeh prvih nadstropjih železne oboknice zaprte. Nobenega obraza ni bilo videti ni pri enem izmed štirih sto pročelnih oken. Na granitnih stopnicah, pred težkimi hrastovimi vrati, je stal samo en stražnik. Gorostasen Irec debelih v sivem suknem kroju, pokrit s sivo sukneno čelado, katere usnjena spona mu je rožnati podbradek raztislila na dvoje. Obraz mu je bil okrogel kakor polna luna in zlatordeče strniščast. S sinjimi veselimi očmi je gledal, kako se valj delavske vojske bliže, ter pomirjujoč in dobrodušno smehljajoč se povzdigol roko — velikansko roko

v beli volneni rokavici, podobno snežnati lopati — in neprestano ponavljal med tolstim hropajočim smehom: »Keep your shirt on, boys! Keep your shirt on, boys!«

Kakor slučajno so po Pine Streeti počasi prirovštale tri leskovito snažne parne brizgalnice (z znamenjem »na povratku«), in ker so videle, da ne morejo dalje, so se ustavile. Potrpno so čakale, iz njih bliskavih medeninskih dimnikov se je dvigal v čist zrak redek bel dim, nad njih jeklenimi trupi je drgetala sparina.

Kajpada se ne sme zamočati, da je dobrodušno smehljajoči se Irec z velikimi belimi rokami, ki ni imel pri sebi ni najmanjšega orožja, tudi krepelca ne, v žepu imel piščalko. Čim bi bil primoran, na to piščalko zabrizgati, bi te tri leskovite, nedolžno in spoštljivo čakajoče parne brizgalnice, ki so se od pridruženih sil lahno na vzmetih zibale, v eni minuti jele v množico škrtati 9000 minutnih litrov vode; nadalje bi se oni štiri metre visoki zvitek, ki je visel ob okenskih robnikih prvega nadstropja in za katerega se ni nihče menil, razvil in bi z velikimi črkami zaklical po cesti: »Pozor! Dve sto konstablerjev v notrini buildinga. Pozor!«

Toda gorostasni rožnati Irec ni imel vzroka, seči po piščalki.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Pošteno in zanesljivo raznašalko za
»Tabor« išče Mariborska tiskarna d. d.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadije in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Mala oznanila.

Izvešana samostojna knjigovodkinja se išče za takoj. Naslov: Poštni predal št. 18, Maribor. 2014 3-1

Računovodja z večletno prakso, več vseh pisarniških del, zna slovenski, hrvatski, nemški in italijanski jezik. Išče službo. Ponudbe pod »Tako:« na upravo lista. 2018

Iščem službo kot prodajalka v špecerjaki ali delikatesni trgovini. Ponudbe na oglasni zavod Ivo Sušnik, Slovenska ul. 15, pod »Vesna«. 2017

Frizerka za dame, Danajčanka, prva moč, želi službo v Mariboru z 10 novembrom. Ponudbe z navedbo pogojev na upravo »Tabora«. 2013 3

Ketlarje za kopalne peči, samostojne delavce, sprejme zaoruga Plasa, Zagreb, Vlasika ulica 125. 2011

Dijak se vzame na dobro hrano in stanovanje. Naslov pove uprava. 2016

Učiteljica, mirna stranka, prosi za čisto, meblirano sobo s posebnim vzhodom. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Učiteljica«. 2008 3-1

Premog prve in druge vrste, bukova drva na vozove in drobno, dostavlja na dom po nizki ceni Lippert, Tattenbachova ulica 13. 2015 3-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. P. vovrstna postrežba Vjekoslav Gjurić, Jurčičeva ulica 9. 1850

Pisalne stroje, nove in rabljene, dobavlja American Import Company, Maribor, Koroška c. 24. 1853

Prvovrsten vinograd z zidanim, pridelek ca. 40 hl vina belega vina, izdatno povečanje mogače, poleg starim mlad sadovniak, pridelek ca. 1 vagon namirnega sadija, se proda. Cena K 1.200.000. Ead del letošnjega pridelka kupca na razpolago. Šifra: »Parcelacija« na upravo. 2007 2-3

Dvonedstropna hiša v Mariboru, 15 let stara, z devetimi stanovanji, v srednjem mestu, se proda. Ponudbe na upravo tega lista pod »Dvonedstropna hiša«. 2001 3-2

Dobro mleko se dobi v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ulica 16. 1944 10-8

Hlode

trame in deske v raznih dimenzijah kupi družba »SIELC«, Zagreb, Gajeva ulica 10, kamor se najpošljejo obvezne ponudbe. 2020 3-1

Lepa, moderno zidana

hiša v Mariboru

dvonedstropna, s 24 okni na cesti, trgovskim lokalom z opravo, velikim dvoriščem in vrtom za zelenjavo, vse v najboljšem stanju, se proda. Cena 210.000 D. Vprašati je Aleksandrova c. 32, v trgovini. 2019

Moje znano dobro

kislo zelje

se od danes naprej zopet dobi ob vsakem času.

Priporočam nadalje svojo trgovino z vedno svežo zalogo banatske pšenične moke, koruznega zdroba, nadalje sladkor, kavo, riž, bučno in namizno olje po najnižjih dnevnih cenah in najboljši 5-2 kakovosti.

J. Sirk, Glavni trg.

Rogaška Slatina :: Zimska sezona

November—marec

Zdravilišče otvoreno celo zimol

Zdravljenje želodčnih, črevesnih in živčnih bolezni.

Podrobna pojasnila daje

RAVNATELJSTVO.